

ΕΠ592 Σύγχρονες Εκδοτικές, Τυπογραφικές και Ψηφιακές Πρακτικές			
1. ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Πολιτισμού και Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠ592	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5° & 7°
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονες Εκδοτικές, Τυπογραφικές και Ψηφιακές Πρακτικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ			
Σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων			
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις			
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική (καλή γνώση της Αγγλικής για χρήση βιβλιογραφίας)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ e-class:		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα είναι ικανός/ή:

- αναγνωρίζει βασικούς σταθμούς στην ιστορία της τυπογραφίας, των εκδόσεων και των γραφικών τεχνών, από την έντυπη παραγωγή έως τα σύγχρονα ψηφιακά περιβάλλοντα.
- διακρίνει τις διαφορετικές μορφές εκδοτικού, τυπογραφικού και ψηφιακού σχεδιασμού, όπως βιβλία, περιοδικά, φυλλάδια, ψηφιακά έντυπα, ιστότοπους, κοινωνικά δίκτυα και τίτλους αρχής και τέλους κινηματογραφικών ταινιών.
- κατανοεί τη λειτουργία της τυπογραφίας ως εργαλείου οργάνωσης της πληροφορίας, οπτικής ιεραρχίας, αναγνωσιμότητας, αισθητικής ταυτότητας και οπτικής αφήγησης.
- κατανοεί τη σχέση ανάμεσα στο έντυπο και το ψηφιακό μέσο, καθώς και τις διαφορετικές σχεδιαστικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τη μετάβαση από τη σελίδα στην οθόνη.
- διατυπώνει τεκμηριωμένες σχεδιαστικές επιλογές σχετικά με τη χρήση γραμματοσειρών, τη διάταξη κειμένου και εικόνας, τη σελιδοποίηση, τη σύνθεση και την προσαρμογή του οπτικού μηνύματος σε διαφορετικά μέσα.
- αναζητά ιστορικά, αισθητικά, τεχνολογικά και σχεδιαστικά παραδείγματα από το πεδίο της τυπογραφίας, των εκδόσεων, των ιστοτόπων, των κοινωνικών δικτύων και του κινηματογραφικού τίτλου.
- αξιοποιεί βασικές αρχές τυπογραφικού, εκδοτικού και ψηφιακού σχεδιασμού για τη δημιουργία έντυπων και ψηφιακών εφαρμογών οπτικής επικοινωνίας.
- εφαρμόζει στην πράξη μεθόδους τυπογραφικής σύνθεσης, σελιδοποίησης και οπτικής ιεραρχίας μέσα από εργαστηριακές ασκήσεις και μικρές σχεδιαστικές εφαρμογές.
- σχεδιάζει απλές έντυπες και ψηφιακές εφαρμογές, όπως μικρές εκδόσεις, σελίδες περιοδικού, ψηφιακά φυλλάδια, αναρτήσεις κοινωνικών δικτύων, βασικές δομές ιστοτόπων και τυπογραφικές συνθέσεις για τίτλους αρχής ή τέλους κινηματογραφικών ταινιών.
-

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Το μάθημα αποσκοπεί στην καλλιέργεια των παρακάτω ικανοτήτων:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- «Ανάγνωσης», «γραφής» και δημιουργίας οπτικών εικόνων (οπτικός γραμματισμός)
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Αξιοποίηση συλλογικών ιδεών και οραμάτων
- Λήψη αποφάσεων
- Συνεργατικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δομή του μαθήματος περιλαμβάνει θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος, τα οποία εξελίσσονται παράλληλα. Το θεωρητικό μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων, συζητήσεων και προβολών, οι οποίες αποσκοπούν στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με ζητήματα ιστορίας της τυπογραφίας, εκδοτικού σχεδιασμού, γραφικών τεχνών, οπτικής αφήγησης και ψηφιακής επικοινωνίας. Μέσα από μια σύντομη ιστορική επισκόπηση, από την εποχή του Γουτεμβέργιου και την ανάπτυξη της έντυπης κουλτούρας έως τη σύγχρονη ψηφιακή παραγωγή, εξετάζεται ο ρόλος της τυπογραφίας στη διαμόρφωση της γνώσης, της αισθητικής εμπειρίας και της οπτικής ταυτότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη γραμματοσειρά, στη σελιδοποίηση, στην οπτική ιεραρχία, στη σχέση κειμένου και εικόνας, καθώς και στη μετάβαση από την έντυπη σελίδα στην οθόνη. Παράλληλα, αναλύονται σύγχρονες εφαρμογές τυπογραφικού και εκδοτικού σχεδιασμού, όπως βιβλία, περιοδικά, αφίσες, ψηφιακά έντυπα, ιστότοποι, περιεχόμενο για κοινωνικά δίκτυα και τίτλοι αρχής και τέλους κινηματογραφικών ταινιών.

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος εστιάζει στην πρακτική εφαρμογή των παραπάνω αρχών μέσα από ασκήσεις σχεδιασμού και παραγωγής έντυπων και ψηφιακών εφαρμογών. Οι φοιτητές/φοιτήτριες πειραματίζονται με τη χρήση γραμματοσειρών, τη διάταξη κειμένου και εικόνας, τη δημιουργία οπτικής ιεραρχίας, τον σχεδιασμό σελίδας και την προσαρμογή του ίδιου περιεχομένου σε διαφορετικά μέσα. Στο πλαίσιο του εργαστηρίου μπορούν να αναπτυχθούν εφαρμογές όπως μικρές εκδόσεις, έντυπα ή ψηφιακά φυλλάδια, σελίδες περιοδικού, δομές ιστοτόπων, αναρτήσεις για κοινωνικά δίκτυα και τυπογραφικές συνθέσεις για κινηματογραφικούς τίτλους. Το μάθημα προσεγγίζει την τυπογραφία όχι μόνο ως τεχνική επιλογή, αλλά ως εκφραστικό και αφηγηματικό εργαλείο που οργανώνει την πληροφορία, διαμορφώνει την αναγνωσιμότητα και συμβάλλει στη συγκρότηση της οπτικής εμπειρίας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. (προβολή βίντεο, παρουσιάσεων). Η Μαθησιακή διαδικασία υποστηρίζεται και μέσω των ηλεκτρονικών πλατφορμών: α.) e-class, β.) Ms Teams και γ.) Microsoft Stream , για ανάρτηση 1.) σημειώσεων, 2.) εργασιών, 3.) ανακοινώσεων, 4.) επικοινωνία με τους φοιτητές-τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα Διαλέξεις	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
		15

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Ομαδική Άσκηση στην Τάξη	15
	Συγγραφή ομαδικής εργασίας	30
	Εκπόνηση μελέτης (project)	50
	Καλλιτεχνική δημιουργία	40
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Δημόσια Παρουσίαση στην τάξη των εργασιών με χρήση οπτικοακουστικού υλικού. Τελική εργασία (project): Σχεδιασμός και ανάπτυξη έντυπου και ψηφιακού υλικού (βιβλία, περιοδικά, αφίσες, ψηφιακά έντυπα, τίτλοι αρχής και τέλους κινηματογραφικών ταινιών κ.λπ.). • Γραπτό κείμενο (1200 λέξεις) αναλυτική διαδικασία σχεδιασμού, ανάπτυξης και αξιολόγησης έντυπου και ψηφιακού υλικού. • Έντυπα και ψηφιακά μέσα του έντυπου και ψηφιακού υλικού, μέσω του σχεδιασμού Τελική εργασία: 60% Ενδιάμεσα στάδια έρευνας: 40% Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται ρητά κατά τη διάρκεια της πρώτης εισαγωγικής διάλεξης. Επίσης, είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκαίτευσης eclass του πανεπιστημίου, στην περιγραφή του μαθήματος.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

1. Βαρλάμος, Γ. (1957), «Πως γίνεται ένα βιβλίο», Ζυγός, 23 (8-9) σελ. 29-31.
2. Καρυκόπουλος, Π. (1976), Από τον Γκούτεμπεργκ στην ηλεκτρονική τυπογραφία, Ιδιωτική έκδοση.
3. Ματθιόπουλος, Γ. (2009), Ανθολόγιο ελληνικής τυπογραφίας. Συνοπτική ιστορία της τέχνης του έντυπου ελληνικού βιβλίου από τον 15ο έως τον 20ό αιώνα, ΠΕΚ.
4. Φραγκόπουλος Μ., Εισαγωγή στην ιστορία και τη θεωρία του graphic design, Εκδόσεις Μιχαήλ Παπαρούνης, Αθήνα 2006.
5. Barthes R., *Εικόνα-Μουσική-Κείμενο*, Εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα 1988.
6. Betancourt M., 2019. Typography and Motion Graphics. New York: Routledge.
7. Bolz N., *Το αλφαβητάρι των μέσων*, Εκδόσεις Χρήστος Κουτσιαύτης, Αθήνα 2008.
8. Bringhurst Robert, Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2002
9. Gill, E. (1936), An Essay on Typography, London.

- 10.Dondis D., Βασικές Αρχές Οπτικής Παιδείας, Εκδόσεις Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 2002.
- 11.Eco U., *Σημειολογία*, Εκδόσεις Μαλλιάρη-Παιδεία, Αθήνα 2019.
- 12.Krause J., *Color Index XL*, Watson-Guptill 2017
- 13.Krause J., *The Logo Brainstorm Book - A Comprehensive Guide for Exploring Design Directions*, HOW Books 2012.
- 14.Lankow J., Ritchie J., Crooks R., *Infographics: The power of visual storytelling*, John Wiley & Sons, 2013
- 15.Meggs, Ph. (1983), *A History of Graphic Design*, Van Nostrand Reinhold.
- 16.Morison, S. (1957), *First Principles of Typography*, CUP.
- 17.Oxide Design Co (Ed.), *Letterhead & Logo Design 12*, Rockport Publishers 2011
- 18.Rand P., *Paul Rand: A Designer's Art*, Princeton Architectural Press, New York 2016
19. Tschichold, J. (1987), *The New Typography*, Univ. of California Press.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

The Art Newspaper Greece: <https://theartnewspaper.gr/>

South as a state of Mind Journal <https://southasastateofmind.com/>

Περιοδικό *Gr Design*: <https://grdmagazine.gr/>

Περιοδικό *Print*: www.printmag.com

Περιοδικό *Baseline*: www.baselinemagazine.com

Ένωση Γραφιστών Ελλάδος: <https://www.facebook.com/ggda.gr/>

Ιστότοπος για την Τυπογραφία: <https://typographica.org/>